

СИБЕ МИЛИЧИЋ

КЊИГА РАДОСТИ

БЕОГРАД
ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА
1. Кнез Михајлова 1.
1920.

Цена 3'50 дин.

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРА ГЕЦЕ КОНА

Препоручује следеће књиге сопственог издања
које има на стоваришту:

	Динара
Алимпић, Душ. Ђ., Полицијски Подсетуик	3—
„ „ „ Полицијска Уредба	3'50
Аранђеловић, Др. Драг., Расправе из приватног Права	5—
Аранђеловић, Др. Драг. Неколико речи о Ми- разу, Спреми и Удомљењу	2—
Бајкић Др. Вел., Ликвидација Мораторијума	2'25
„ „ „ Историја Срп. Трг. Политике	4'50
Balkanicus, Срби и Бугари у Балканском рату	3—
Бауер Ото, Балкански Рат и Немачка Светска Политика	1'50
Veritas, Данашња Бугарска и њене претензије	5'25
Војни Кривични Зборник	6—
Вукићевићи Мил., Збирка Одлука Држ. Савета	20—
исто повесано у платну	30—
Гершић Гига, Царински Савези у теор. и прак.	5—
Гавриловић, Др. Мих., Милош Обреновић св. I. II. III. (комплет)	27—
Гавриловић, Др. Мих., Милош Обреновић и Вук. Стев. Караџић	3—
Ђоновић Јов., Проблем Скупоће	1'20
Живановић, Др. Т., Основни Проблем Кривич- ног Права	2'40
Живановић, Др. Т., Основи Кривичног Права општи и посебни део (оба дела уједно укор- ичена	50—
Живановић, Др. Т., Основи Кривичног Права, посебни део, укоричено	30—
Живановаћ, Др. Т., О иступима у Крив. Закон.	6—
„ „ „ Казнени Закон. и Кривич. Суд. Пост.	15—

Т. Бориславу Јовановићу
у знак давног и
новог пријатељства

27-11-20
Београд

Писао

СИБЕ МИЛИЧИЋ

КЊИГА РАДОСТИ

БЕОГРАД

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА ГЕЦЕ КОНА

1. Кнез Михајлова 1.

1920.

10

ИЗ КЊИГА
ВОЈИСЛАВА М.
ЈОВАНОВИЋА

Штампарија „Вук Караџић“ — Београд, Краља Петра 9.

Ми смо изгубили велику животну Радост, што бије из клика радосне деце, из кљуна певачице тице, из шума зелених грана и безазлене игре јагањца.

Вечиту животну Радост, што бије, као вечити извор из земље, „кладенац воде живе“; што струји кроз светлост и топлину сунца и кроз радосни покрет свега.

У осећању нашем још одсева неко бледо светло те Радости, јер ми не можемо живети без ње: она је садржај живота; али, неспособни да отклонимо све препреке, које нам приступ до ње прече, проналазимо њезин сурогат: Веселе

Веселје је проналазак досаде: хашиш, опијум; Радост је израз пуног, здравог живота; зато је Радост морална, а Веселје је неморално.

Радост подиже душу, осветљава ју добротоm и љубављу, а Веселје је себично, без светла и топлине.

Радост зрачи из себе, а не бива озарена.

Права је Радост у нама: зато је трајна: Веселје је изван нас: зато је пролазно.

Само они, који нису нашли сопствену Радост, траже да живе од туђе радости. А пријатељ има своју нарав и своју ћуд, па напушта: одатле разочарење. Љубљени има своје срце, па изневери: одатле бол. Мајка изгуби своје дете: одатле очај.

Царство је Радости у нама самима, и нико нам вечност Радости дати не може осим нас самих.

Радост је бесвесно осећање Вечности.

Живети, као што живи дрво, тица, не за себе већ за живот, за вечност живота: ето, то је Радост.

Кад се у сунчаном дану попнем на високо брдо и гледам под собом и над собом пространство, осећам, како се у мени губи свака свест о мени самом: осећам један велики закон Природе једнак у мени и у свему око мене, и то осећање пуни ми душу Радости. И, као да ја више не постојим, осећам, да сам цео ушао у неку Велику Радост, и да сам цео нестао у њој.

Ако има живота после смрти, онда је он ова Радост.

Јер да живимо потпуно у Радости, спречава нас материја.

И онај је савршенији, који је дошао до веће Радости.

Јер је савладао материју, изделио се из ње, и постао слободан: радостан.

То је религија свих оних, који су били савршени: свих циника, свих правих светитеља, пустињака и факира.

У мени је Радост, у мени је Вечност: ја ју осећам.

И у теби човече, који си утонуо у мору материје у свој слепоћи својој.

Изгубео си Радост и смисао Вечности.

У животу си ју изгубио и само у смрти ћеш ју наћи.

А могао си ју наћи за живота; могао си живети истом Радошћу, која ће ти се дати после, кад после материје будеш живео, као део Радости козмичке.

Јер је Природа Радост.

И Богу име је Радост.

СУНЧАНИ ДАН

Јарког сунца, светлог сунца
несмирена ми смо деца,
дижемо се арх долина,
прелећемо сва врхунца:
к њему самом подижу нас,
к њему самом заводе нас:
наша крила, наша срца.

Род смо оних, што се вечно
кроз векове за њим вију,
деца оних, што су били,
оци оних, што се данас
у радости нашој смију.
У њему нам жића радост,
и љубави у њем сладост,
у њему нам сви животи:
ми летимо, ми летимо
у радости и лепоти.

Песма петећих

Облаци у сунчаном сјају,
библијски херувими,
јавише са трубама златним,
да сунце, вечито, иде
позади најдаљих гора,
и да сва брда га виде.

И поље намах оживи,
и море, и шума, и гора:
са својих лежаја ноћних
безбројна дижу се мноштва,
из својих конака ноћних
безбројна излазе мноштва.

Брда у сунчаном сјају
јавише радошћу својом:
да сунце, вечито, иде,
да га
и брежуљци већ виде.

На те радосне гласе
све се узжурба и прену,
и лаки, тајанствени шапат
кроз целу земљу се крену,
па стаде;
као да све тице небеске,
све звери и ствари земаљске
на поклон пригнуше главе
и ћуте.

А сунце, мирно се дижућ врх света зачарана,
створи најлепше чудо, чудо сунчана дана.

Расу се сунце по пољу,
по мору, по шуми, по гори,
по свима тицама што поју,
по свима људима,
по мени.

И свуда расу по земљи
најлепше арабеске:
безбројне трептеће сени.

Над пољем,
мирно у небо се диже
безброј малених шева,
с трепетним крилима ка сунцу се диже,
и свака своју песму му пева.
Малене своје отварају кљуне:
из њих клици им бију:
о, то су страсне пјанице луде,
сунце, као вино, што пију!

И већ су пјане, пјане од сунца;
крила једва их држе;
већ падају мирно у ваздушном мору;
сад падају брзо, па брже и брже;

и већ су пале у зелену траву;
ножице једва их држе;
на груди склонише главу.

И своје заклонише очи:

Да би у својој нутрини,
у мале душе дубини,
лепше виделе сунце,
што су радосно пале
док су на висини биле.

Ја све то гледам
седећи у пољу на трави.

Небом и широком Земљом
здивљен поглед ми блуди:
облаке пратим по небу
куд бели, без шума се носе,
и тице којима се перје
у сунца светлости љеска —

и мени се учини, одједном,
да се

великим, радосним смехом
 сва смеје висина небеска,
 а Земља, да се, у сунцу,
 радошћу свега таласа,
 и, крик радости силне,
 да креће од пола до пола
 у хуци олујног гласа.

Тада рекох сам себи:
 на ову велику радост,
 да изазове Небо,
 да дигне и пробуди Земљу,
 могло је само Сунце:
 и ја ћу
 своје разгалити груди,
 и растворити свет свој,
 да га орадошти сунце.

И легох на земљу наузнак,
 разгалив своје груди.

Ал' опет,
 у лудој наивности деце,
 овако помислих у себи:

Сунце је Земљи донело радост,
 Сунце ће проћи,

радост Земље ће проћи,
и радост моја,
зашто ја небих
груди натрпао Сунцем,
да и кад нестане Сунце
и мени остане радост.

И лежећ на земљи наузнак,
као наивно дете
из мале колевке своје,
пружах руке за сваком
светлом, радосном зраком
радосног сунца небеса,
и сипах све их у груди.

А кад сматрах, да већ сам
целе испунио груди,
на њима сам скрстио руке:
да из њих не изађе светлост,
да из њих не изађе радост,
да личе
дању вечито белом:
наивно мислећ, да светлост
могу задржати руком,
наивно мислећ, да радост
могу заробити телом.

Ја сам хтео у груди,
у груди од кости и мяса
вечну заробити радост,
вечиту радост небеса.

Тад се дубоко у мени
грохотом насмејала душа.

И одмах
позвах све тице небеске,
све тице, што поју све песме,
сва мора, што прате све песме,
све шуме, што крију све песме:
да утврдимо празник
велике радости, вечне,
и да, од неба до земље,
одјекне: да је
у нашим душама радост,
и да моја свадбује душа
данас
пир вечни, пир свој:
вечиту, непрекидну радост.

Велика краљица Сабка
такове не сакупи свате:
сва чуда земље и мора
дођоше да душу ми прате.

Па, кад пред чудима мора
и пред чудима земље,
играјућ, кличућ и појућ,
као невест пјана,
моја изађе душа
сва сунцем обасјана,
све запеваше тице
и сва зашумише мора,
а шуме дане све песме.

И запевамо радосни
са светлим сунцем у нама,
и заиграсмо радосни
са покликом на уснама:

отвори двери зелене,
дубока шумо борова,
отвори двери зелене,
дубока шумо борова!

Заљуљаше се дубоко
 дугачке гране борове:
 дин-дан, дин-дан —
 и пође шумно звонење
 низ брегове и долове:
 дин дан, дин дан

и двери се отворише,
 као врата цркве сјајне,
 као двери светотајне,
 и ми уђосмо с циком,
 са радошћу и с покликом,
 ја и коло весело
 радосних мојих лета.

О, лепи су ти дворови,
 дубока шумо борова,
 о, лепши су ти дворови,
 лепши од царских дворова:
 ми ћемо коло повести
 око свих твојих борова,
 преко свих твојих брегова,
 уз свирку твојих звонова.

Заљуљај гране зелене,
 дубока шумо борова,

заљуљај своје звонове,
да јека им се одзове
од брегова и долова,
лепше ти звоне звонови
од свих црквених звонова:
ми бесно коло водимо,
око свих твојих борова,
преко свих твојих брегова,
уз свирку твојих звонова —
дин дан, дин дан, дин дан.

А кад нам игра престане,
и нога нам се замори,
и наша песма бурна,
затвори своје дворове,
дубока шумо борова,
затвори своје дворове,
да нико нам не смета,
и спусти гране борове,
да шум нам санак дозове
с маковог лудог цвета:
од песме бурне уморни,
од игре луде сустали,
хтећемо слатко спавати:
ја и коло весело
радосних мојих лета.

О, ви, што видите мене
 овога лудога јутра
 где кличем, певам и јурим
 кроз поља и горе зелене,
 о, ви, што ћете мене
 видети истогa сутра,
 свог би задржали смеха,
 и чудне поклике своје,
 кад би ви само знали:
 каквоо дивно зло је
 једна радосна душа!

У моран седох на траву,
 а нада мном,
 на боровима шумним,
 радосно цикаде поју;
 нишу ме валови морски;
 запљускива ме
 море мириса горских;
 осећам
 сву радост ствари у мени,
 сву радост земаљских бића:
 и та вечна синфонија клика,

мириса,
хуке мора и леса,
на моју трепетну душу
сипа хармонију вечну
радости земних чудеса.

Тако ће кроз векове увек
из тамних морских дубина,
са дна свих бурних океана,
радосни стремити глас;
тако ће, кроз векове, увек
да плави Бескрај се пуни
мирисом свију цветова,
безбројем парова крила,
безбројним јатима тица,
буба, пчела, лептира,
да вечно песмама звони,
да вечно крилима зуји,
и шуми шумљењем грана,
као да, Невидиви Неко,
кроз све векове света
складно додира
жице
огромне неке харфе Свемира,
а она свим гласовима бруји.

Подне је.

Сунце плави сву земљу, сва брда и све врхунце,
сва је огромна земља залита сунцем, као и кишом,
и још из извора вечног, као светлу, непресушну
воду,
своје неисцрпно светло лије без престанка сунце.

Подне је.

У подневној јари. около ваздух трепери;
у њему
сваки трепери камен, свако трепери дрво:
у треперењу овом, изгледа: све се около креће;
и све ће кренути даље, а море бити ће прво!

„Подне је! Подне је! Подне је!“

Кличе из мојега села громко велики звон.

„Подне је! Подне је! Подне је!“

Ја седим у високој трави
и слушах тешки му тон:
дон, дон, дон

Због треперења свега
 замишљајући
 бунт у Природи целој,
 свакоме удару звона
 речи применивши своје,
 створих
 овај му бунтовни пој:

Дин дан, дин дан, дин дан

Од силе мојега гласа
 звонара сва се таласа;
 шкрипе натруле греде,
 и кров се тресе нада мнош;
 кроз окна, олујном силом,
 у пуни сунца дан,
 пробија
 моје јако, моје силно:
 дин дан, дин дан, дин дан

Брегови, долине, горе
 мојим одјекују гласом;
 бруји и ушима људи,
 тутњи, као најјачи гром:

свуд стиже, нигде не гине,
и свуда одјек се буди
громовном гласу мом.

То се дозивљу брда,
то се буде долине:
и све ће кренути сада:
звонара отворит' се моја,
као бели расцветани крин,
кров ће се срушити,
а ја ћу кренути тутњећ,
као што креће са кликом
велики, непобедни цин.

И у кретању вечном,
у хуци радости свега
чуће се, звонко и јасно,
силно моје: дин дан,
велики, радосни поклик:
— стигао је, стигао је, стигао је
мој дан, дин дан, мој дан —

„Стигао је, стигао је, стигао је,
од свих одјекује поља,

од увала и гора,
 од бескрајног мора:
 „стигао је, стигао је, стигао је,
 наш дан, дин дан, наш дан!“

И све ће кренути данас!

Виче брдо на коме ја стојим;
 одговарају поља,
 кличу долине,
 дозивљу се стабла са брда на брдо
 тајном радошћу својом,
 а ја разумем све дозиве њине
 душом трепетном мојом.

И ја кликнух.

А одасвуд клици, радосни клици,
 клику на одговор мојем,
 и радости овој, што из мене бије
 док тако кличем и појем.

Одасвуда клици безброја душа,
 радошћу Бог што надари:
 радосних душа свих оних што лете,
 и душа свих ствари, свих ствари.

И ево их, дођоше, ево,
 радости вечне свих ствари,
 и лећу, и клићу нада мною,
 и све ме радосно зову:
 како ћу смирити од њих,
 како ћу спасити од њих
 душу радосну моју?

Да су то певачице тице
 кликнуо бих, рукама плеснуо,
 прерао плашљиве тице,
 њих би се решио лако,
 ал' ствари, што клићу нада мною,
 ал' ствари, што зову у мени
 како да решим се, како?

Да су то певачице тице
 уши бих затворио своје,
 и не би више их чуо
 где клићу и где ме зову,

ал' како да не чујем клике
ствари,
кад оне у самом мени
кликћу и радосно зову?

Бацићу се на траву,
а ствари нек кликћу и зову?
и сви нек кликћу и зову,
остаћу сам овде на месту:
нека ми разнесу душу,
душу сву радосну моју!

И легох на зелену траву,
а нада мном:
шумне зибљу се гране,
под теретом сунца,
што се по њима просу,
и весело тресу трепетљиво лишће,
као ронац покислу косу.

Долина, пода-мном, у покрету грана,
шуми и хучи, као зелено море;
облаци бели над главом ми плове,
а мени се чини, да мирују они,

путују долине и горе:
шум да је грана, шумљење мора,
што се пред кљуном огромних лађа
пљускајући, прштећи ломи.

И кренуше бори,
и маслине сиве,
и место на коме ја стојим:
о, то је чудо, где, све оживе
данас у очима мојим!

Данас је добри чаробњак неки
на мене цео свој бацио чар:
ја пловим, ја пловим!
а самном сва поља,
а са мношвом сва брда,
све шуме и горе,
и дивно острво моје:
поносни древни Фар.

И сва острва красна,
од Задра до Котора града,
котве дигоше своје,
и једра бела и јасна:
кренуше заједно с нама,
а свима њима је вођа,

а свима њима је цар:
 најлепше у својој красоти
 родно ми острво Фар.

Пловимо сви срећно и силно!
 О, то је пловљење дивно!

Над свима, као облаци живи,
 јата певачица тица
 сложиће летећи хор;
 око нас, уз радости мора,
 сложиће радости своје
 маслина, чемпрес и бор.
 У слави песме и сунца
 Јадранско проћ ћемо море,
 Јонско, Средиземно море,
 па онда, један по један,
 у дивви океан сињи,
 кроз уски Гибралтар:
 пред свима први, као вођа,
 силан, као највећи цар,
 најлепше у својој красоти,
 родно ми острво Фар.

Тако сам клицао пијан од сунца
 лежећ наузак на трави,

и облацима варан, све новим и новим,
маштах, да ја заиста пловим
на кљуну огромне лађе,
у сунца пратњи и слави.
И пловим, да пловим, заиста пловим!
и како брзо, ваљда смо прошли
цело Јадранско море,
ваљда и Јонско већ цело?
Где смо? докле смо дошли?

Али нећу, нећу дићи главу из траве,
и нећу дивни свој срушити сан,
док год сва брда, и све долине,
и сва острва наша
не кликну, громко не кликну:
Океан! Океан! Океан!

Сунце се западу клони,
а ја још лежим у трави,
и једна вечита мисао
вечно ме гони и гони:
Вечност, Радости Вечност!

И своје положих ухо
на земљу још врелу од сунца,
као на утробу свету
блажене будуће мајке,
и слушајам:

Одједном,
мени се учини да чујем,
како, у утроби земље,
хори се музика бурна
нових, будућих.

Славље таково славе
они који ће доћи,
да се не чује јаук
оних што пролазе вечно.
Било вечног живота,
као сат вечности куца,
а у његовом темпу
игра бескрајно коло:
безбројних нових живота,
безбројно нових пролећа...

Раствори, раствори, раствори
о, Земљо,

животворне твоје груди раствори,
 да твоју разумем радост,
 да вечну откријем тајну
 љубави непрекидне, вечне,
 између Неба и Тебе,
 која, од века векова,
 у твојој
 животворној утроби живи,
 те човек,
 гледећи то вечито чудо,
 вечно жели да схвати,
 и вечно не схвата ништа,
 и вечно свему се диви.

Подигох главу.

Нада мном, и' околo свуда,
 још шумори данашњи живот,
 и хори се велика радост,
 а глас њен
 кроз целу пролази земљу,
 са свих се светова диже,
 и са свих звезда,
 и звони свуда кроз бескрај:
 Радост и Живот! Живот и Радост.

Радост и живот, кликће
 нада мном: небо и сунце;
 около мене: пев тица, шум бора;
 преда мном: простор недогледни мора.

А, врх мог срца,
 безбројно јато мојих јастребова,
 безбројно мноштво осећаја лети:
 они ће моје
 трепетно срце на кљуним' разнети!

И разнесе га!

Један улете
 са делом срца у море дубоко;
 други узлете
 са делом срца до сунца и звезда;
 трећи одлете
 на једно дрво међу многа гнезда

Тако су моје поделили срце
 јастреби моји, осећаји моји:
 звездама, небу, мору, целој земљи,
 и свему, свему:
 тако сам остао без својега срца,
 тако сам Свемир даровао њему!

Запада сунце.

Дигох се на ноге, да гледам
са ове висине,
са свима песмама мојим,
кржаве висине,
и црвена мора,
и тамо, на крају земље,
сав од пурпура лежај у који сунце
ће лећи.

Као складна хука гласова
из великих, тајних оргуља,
које не чује нико сем мене,
у славу, на западу сунца,
из душе моје, овога тренутка, креће,
безбројно песама мојих,
као безброј зракова твојих
из Тебе,
о Сунце!

Ено их, дигле су већ се високо,
и брује, у висини брује,
као гласови складни велике неке олује,

у славу, вечиту славу Теби,
Радости, о Сунце!

Зађи за далека мора,
за далеке, вечне тајне Свемира
ја ћу овде да стојим,
док ме ноћ не пробуди,
са златним звездама својим,
из мога смерног клањања Теби;
а сутра, кад се поново родиш,
наћи ћеш ме, поново, овде,
где, чекајућ Те, стојим
окружен радосним, младим
новим песмама мојим!

ЕПИЛОГ.

Као орлова безброј,
безбројно песама кружи
између Земље и Неба;
само осетљиву, танку,
као харфу с безбројем жица,
душу имати треба:
да свака одјекне жица
једном од песама Неба,
па, да та дигне се песма,
као оро, високо,
и да кликћућ се диже,
као оро,
Сунцу и Небу све ближе.

Као громсва безброј,
безбројно песама тутњи
у хуци бурнога мора;
само, са одјека безброј,

као груди пећина тамних,
 душу се имати мора,
 да песма зађе дубоко,
 до најдубљих морских дубина,
 као што јека грома
 одјече, високо,
 до највиших неба висина.

Као безброј вулкана,
 безбројно песама се крије
 у тамним грудима Земље:
 само, као најбеснији олуј,
 душу имати треба:
 као најбеснији олуј,
 што валове чупа из мора,
 да песме ишчупа Земљи,
 из тамних грудију гора,
 и да ју носи далеко,
 преко свих поља и мора.

Безбројно песама кружи
 између Неба и Земље;
 безбројно песама хучи
 у гласу бурнога мора;
 Земља у грудима својим
 безбројно песама носи,

али, да у себи скупи
све ове песме небеске;
али, да светом проноси
све ове песме земаљске,
и, да их
свет овај кроз њу слуша:
мало је једна душа!

ЗВЕЗДАНА НОЋ

Нема ништа величанственије до звезданог
неба над нама, и моралног закона у нама.

Емануел Кант

Са својим дубоким миром
и својим звездама,
ноћ ми напуни душу
морем песама.

Около свуда тишина.
У небу, и мору,
и у свим чулима мојим
тишина.

Не крећу се звезде,
не шумори море,
и моје не куца срце.

А ипак из далеких шума
високих, мирисавих бора,

као из оргуља тајних;
и из дубоких шкрапа,
дуж обала мора,
као из тајног клавира,
к Небу
заносни дижу се звуци:

То пева
своју вечиту песму Небу
сва широка, огромна Земља!

Све је пусто и празно,
само, окренуте к небу,
светлих, великих звезда,
моје су пуне очи.

У њима цело је небо!

Свака и најмања звезда
у њима трепти и гори,
крећу се огромна звежђа,
падају метеори.

И ја се сваки пут борим,
и мени је до бола жао,

уморне од гледања дуга,
 своје склопити очи,
 и из њих,
 макар за један тренутак,
 дивно прогнати небо
 чаробне звездане ноћи.

И гледам у небо нада мном,
 и сав зачаран њиме,
 као у заносу чудном,
 ово бунцам у себи:

То није небо надамном:
 ја седим под широком крошњом;
 о, како је огромно дрво ове јабуке
 плодне!

То су јабуке златне,
 то нису звезде нада мном;
 колико јабука златних,
 колико звезда златних
 на овом дрвету тамном!

Кад сам дететом био,
 под плодно јабуке дрво, често бих
 овако сио,

јабуке гледао пожудним оком,
 као сада звезде од злата,
 златне јабуке ове,
 на небу стаблу високом.

Да ми је дугачка рука,
 дугачка до самога неба,
 да, ово поноћно дрво нада мноме, лако
 потресем,
 да се просну по мени:
 јабуке са небесних грана,
 звезде из свемирских страна.

Ваљда су ово оне
 јабуке златне из прича
 Жар — тица, штоно их чува:
 и онај путоваше дуго,
 девет година дугих,
 преко девет планина,
 и девет брзица река,
 и мора деветеро,
 док није нашао тицу,
 и није преварио тицу
 златно јој ишчупавши перо.

Ово су оне дивне,
 златне звезде небеске,
 што сунце чува их дању —

— јер народ, пун маште и песме,
 гледећ у звездано небо
 за време дугих векова,
 машташе о звездама дивним,
 као и ја овог тренутка:
 и прича његова поста,
 као што поста и ова
 малена песма моја.

Тако вечери сваке,
 кад окна покрива тама,
 и нема пи гласа више,
 и тихо је постало тише,
 кад свака спава влат,
 и сваки лист се смири,
 у миру, без стрепње,
 ја гледам
 ритам свемирске кретње.

И сваке звездане ноћи
 прва крену се Кола
 охолу северне звезде;
 за њима, у неба пола,
 као мост врх свемирских вода,

преко небескога свода,
 Млечна се стаза пружа;
 а на истоку мрачном,
 у руху од хиљаду шара,
 пред оком милијона,
 дижућ се, вечито игра,
 пламена играчица
 крај звезде Ориона.
 Најпосле
 и сјајни, светли планети
 са свих се подижу страна
 на своје обичне шетње,
 мирно, господски,
 у ритму свемирске кретње.

А овде, на Земљи,
 док окна покрива тама,
 и нема ни гласа више,
 и тихо је постало тише,
 а очи склапа саи,
 од једног до другог пола,
 милијуни срдаца бдију;
 од једног до другог пола
 милијуни срдаца бију:
 тик так, тик так —
 бележећи вечно

у овом миру без стрепње,
ритам свемирске кретње:
тик так, тик так, тик так.

Тако смо,
у доба детињства свога,
безбрижна немирна деца,
у мојем маленом Брусју,
гледали вечером звезде,
и змаје, што Бескрајем језде:
па када змај се откине,
и светла, ватрена црта
крене преко небеса,
наша би песма дигла се,
као мирис из најлепшег врта:

„О, сјајни змају, што летиш,
дај нашем срцу што моли:
што наше око види,
да наша рука твори!“

Тако смо гласно клицали
свакоме звезданоме змају,

верујући: трипут клицану,
и највећу жељу змајеви
чују и услишају.

Ал залуд громко клицасмо,
залуду руке дизасмо,
и наше танке гласе,
пре но што, трипут, одјекне
пламена наша песмица,
сви се свемоћни змаји
гасе.

Па, тужни, к небу дизасмо
велике наше очи,
к тим злим звездама небеским,
што но без срца путују
по небу дивне ноћи.

И сад, у доба старије,
ја још, у звезданој ноћи,
к звездама увек подижем
моје срце и очи.
ал мрзећ песму себичну,
што певасмо ко деца,
ја створих песму пречисту,
као што беху пречисте
малене душе наше,
и наша мала срца.

И певам песму велику:

„О, сјајни змају што летиш,
дај моме срцу што моли,
што моје око види,
да моје срце воли!“

Па, када светли, велики
по небу крене змају,
моја се песма пречиста,
ко голуб бели, из срца,
к звезданом вине крају:

„О, сјајни змају што летиш,
дај мојем срцу што моли:
што моје око види,
да моје срце воли!“

А звезде добре небеске,
чујући песму љубави
из мојих људских усти,
затрепте срећне по небу,
и њихов светли благослов
на земљицу се спусти.

На свакога, и на све,
и на мене што моли,
проспе се светли благослов:

„Што људско око види,
да људско срце воли!“

Ноћас сам сâм
на овом брежуљку,
у овој немој ноћи:
сâм, и нигде већ никог.

Уморне, од светлости сунца,
заспаше безбројне очи.

Нада мном звезде —
и пода мном.

Нада мном Вечност —
и пода мном.

Умом ју схватити не могу,
али је у звездама видим.

Рукама додирнух Земљу:
у њој додирнух Вечност.

И док, у чуду,
пружам руке спрам звезда, горе,
и не знам,
да их роним у Бескрај,

као две најтање сламке,
у неко бескрајно море.

Поноћ је.

И све се кренуше звезде
по тамном Бескрају неба,
као лађе, по пучини
бескрајног океана:
на катарке своје
дигле су, невидивим сунцем,
сва једра обасјана;
па једне, спокојно, плове
за краје звездане нове,
а друге,
после толико дана,
веселе, враћају се
из далеких звезданих страна.

Као лађе кренуше звезде;
и, као брзопловне лађе
по тамној неба пучини,
срећу се оне по небу,
па светлим зракама за собом,

као лађе заставама,
 поздрављају се бурно:
 и оне што на пут иду,
 онима срећнима, што се
 враћају из далеких страна,
 кличу: — да ли је све здраво,
 и какве новости носе?

А ја,
 као неки радосни путник
 са неке огромне лађе,
 рукама машем са Земље
 дивним звездама свима,
 и, на свом вечном путу кроз Бескрај,
 радосно кличућ,
 бурно се здравим са њима,

На своме вечном путу кроз Бескрај!
 Понављам дуго у себи.

И мислим: — од века векова,
 сва ова небеска чуда
 крећу се вечно кроз Бескрај!
 Иста она небеса

која су гледале очи
мртвих народа древних,
очи гледају моје:

У вечном путовању звезда,
небеса, као да непомична стоје
и, у васиони,
ничега нема нова,
као што га нема под сунцем:

Шта у Вечности значе
векова милијони?! —

Тако, у мислима мојим,
трудим се,
да замислим, да схватим:
Вечност и Бескрај!

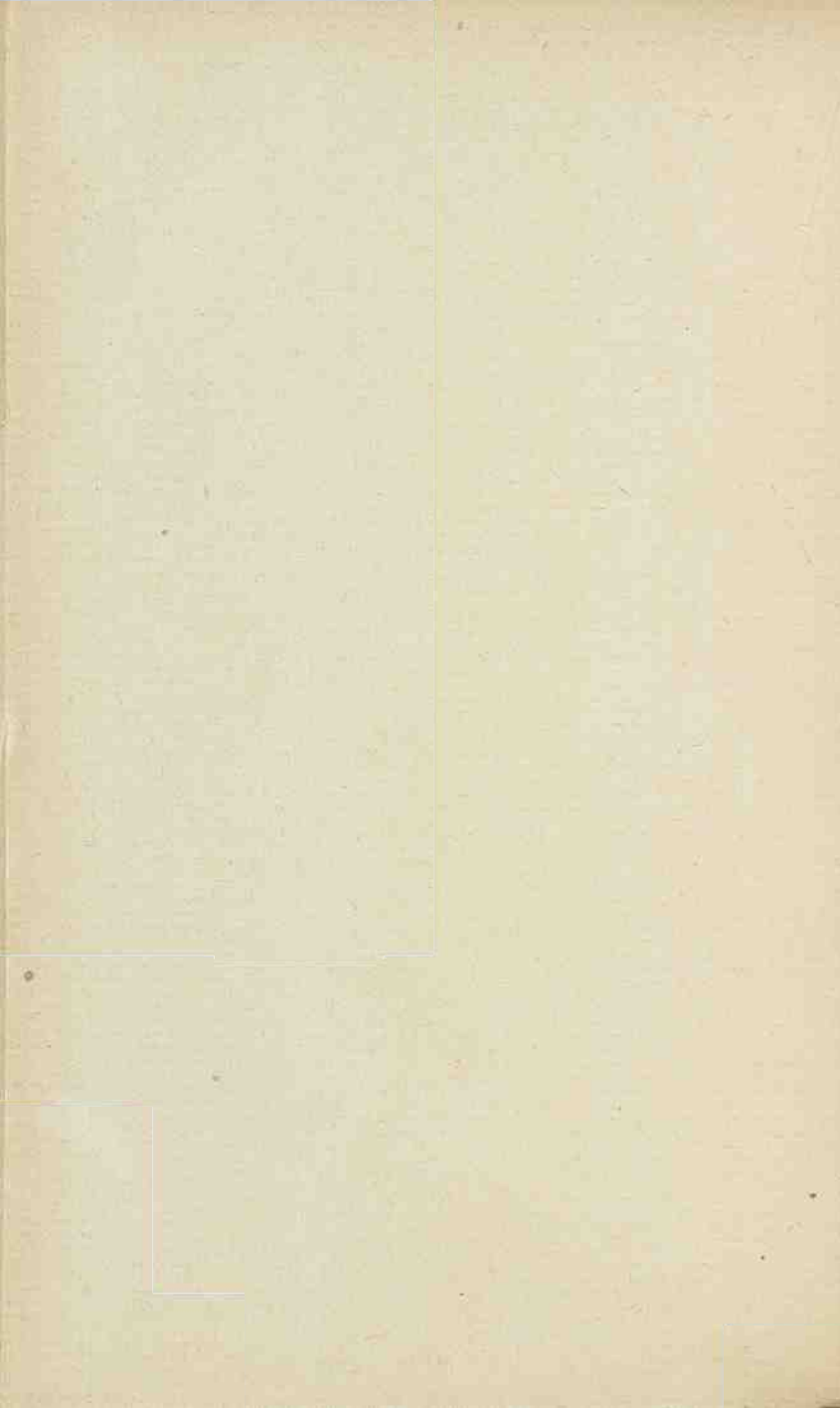
Ал, гледећ у звездано небо,
мени се непрестано чини,
да ово звездано небо
мора да некуда пада,
да ће се стропоштати негде
у некој страшној дубини,
да смо ми, Бог зна где, ниже,
од доба народа древних,

и дну,
дну страшног понора ближе.

И тада, у машти својој,
стварам
најлепшу, најстрашнију слику,
што ће нам небо је дати,
када, понора на дну,
све се стропоштају звезде,
сви се свале планети,
сва сунца у дубине крену,
сва звезђа са неба падну...

Тако, гледећ у небо,
узалуд трудим се, хоћу,
и никако замислити не могу:
Вечност и Бескрај.

И увек мени се чини,
да све падају звезде,
да сва лете небеса
ка дну, ка дну,
у некој страшној дубини.

„Безбројне, безбројне звезде нада мном!“
кличем у заносу своме:
„безбројне, безбројне звезде нада мном!“

А ваљда —
одједном, помислих у себи:
— бескрајно тамо далеко,
на свакој од тих звезда,
као и ја, будан је неко,
и мисли и збори:

„Безбројне, безбројне звезде нада мном!

Ваљда, баш овог тренутка,
наше жеље су исте!

Ваљда,
гледећи на моју Земљу,
кад и ја на његову Звезду,

он мојој завиди срећи,
а ја његовој.

И ваљда тако,
не знајућ један за другог.
целе завидићемо се ноћи!

Јер кад нам додије једном
мали видокруг, уски,
што нам је колевком био,
и увек исти све људи,
на вршак високог брда,
пространство што нам је крио,
идемо,
са горућом жељом лепоте,
што се просула, штедро,
небом и широком земљом.

А, кад се напојила душа
лепоте,
и блеском заморило око,
брдо остављамо ово,
и мирни идемо кући,
и, ту нам све изгледа лепо,
све лепше, све дивно, све ново.

Када нам додије једном
и наша рођена земља,
и наша сопствена кућа,
преко мора дубока,
преко света широка,
идемо
у нове невиђене краје,
у нове нечувене раје.

А кад се заситила душа
лепоте,
и блеском се заморило око,
своме се враћамо дому,
и, ту нам све изгледа лепо,
пространо, дивно, широко.

А кад нам додије и то?

Ка небу подигох очи,
устремих поглед свој
на небо, по којему трепти
незнани звезда број.

О, то би било божански!
узети путнички штап,
па, као што идемо земљом,
да тако кренемо небом:
идемо од звезде до звезде,

и, као што гледамо с брда
 на свој рођени дом,
 да тако гледамо с неба,
 негде дубоко под собом,
 или, негде високо над собом,
 ову чудну нам Земљу,
 што нам је колевком била,
 и што ће бити нам гробом.

Па, кад би било већ души
 небеске лепоте доста,
 као што се, из облака, орао
 спушта до својега гнезда,
 тако би исто и ми
 сишли срећни на земљу,
 полако, полако, са звезда,...

Ал небо је страшно високо,
 а сјајне звезде далеко....

Над свима звездама: Вечност;
 око свих звезда: — Бескрај.

А као ситно осрвце неко,
 у овом бескрају: — Земља!

У небо упрех очи и маштам:

— Да нам је од Бога дано,
 као што лађи на мору
 можемо правац дати,
 да тако, у Бескрају, Земљи
 дадемо правац;
 па, као што лађом по мору,
 да тако
 кренемо Земљом кроз Бескрај!

На јуриш би узели Небо!

Па све освојивши звезде,
 као што учинисмо са Земљом,
 тако би учинили и са њима:

На пут, на пут кроз Бескрај!

Сваки на звезду своју,
 као на лађу своју:

Кроз Бескрај! Кроз Бескрај! Кроз
 Бескрај!

У небо упрвши очи,
 тако ја маштам и маштам...

А небо је страшно високо,
а сјајне звезде далеко....

Куд иде? Куда нас носи овако
у своме брзome крету,
у своме махнитом лету,
без краја и конца?
куда нас носи овако?

Да ли ће пристати икад
у некој
луци звезданог неба?
Да ли ће бацити котву
на некој далекој звезди?
Има нас неизмерно много
којима из овога света
у други отићи треба!

Куд иде? Куда нас носи овако?

Одједном, из грудију мојих
ка звездама се отела душа.

Тада наста по небу
велика, заглушна граја:
цело опусти небо,
и све похиташе звезде,
спрам оног звезданог краја,
где моја застаде душа.

Ко си? — питају једна —
— откле си? — затражи друга;
— из којег звезданог круга? —
кликну поносно трећа,
сјајнија од свих и највећа.

А душа одговори гордо:
— са Земље, са Земље сам ја! —

У чуду се згледаше звезде.

— Где је та Земља? Далеко?
 да л која за нју је чула,
 да л која за њу зна? —

И све кликоше звезде,
 да за њу нико не знаде,
 и све се насмејаше звезде:
 ха, ха, — ха, ха, ха, — ха. ха.

Моја се расрди душа.

— Нико за њу не знаде?
 а она је средиште свега
 Свемира овог:
 ви сте све створене због ње,
 ви сте све створене за њу,
 као и велико сунце,
 што светли над њоме дању.

— Шта је то рекла? како? —
 Сириус запита Вегу,
 Вега Алдебарана:
 — да л која зато је чула?
 да л која зато зна? —

И све кликоше звезде,
 да о том не знају ништа,

и све се насмејаше звезде:
ха-ха, ха-ха-ха, ха-ха

Моја да побесни душа.

— Гледајте, гледајте тамо,
тамо је она са дивним
горама и пољима мојим,
са цвећем, са тицама свима,
са морем дивотним мојим...
Гледајте!... Гледајте!... —

И показа душа...

А у поноћној тмини,
нигде не бијаше Земље,
само, звезде су сјале,
око ње, у неба висини.

— Где је? где је? —
Покажи! Где је?
та твоја поносна Земља?
да ли је ко види? да ли ко
где се налази зна? —

И све кликоше звезде,
да ју не види нико.

ИЗ КЊИГА
ВОЈИСЛАВА М.
ЈОВАНОВИЋА

и све се насмејаше звезде:
ха-ха, ха-ха-ха, ха-ха

А моја постиђена душа,
као стрела са неба се спусти,
у мојим грудима, једва,
могах је смирити ја,
ер јој се вечито чини,
да смех са неба чује,
којим ју исмевају звезде:
ха-ха, ха-ха-ха, ха-ха

Поново из грудију мојих
к небу се отела душа.

— Куд опет, о моја душо? —
кликох:

— куда опет се дижеш?
куд мислиш поћи
у овој најлепшој ноћи? —

Са својим орловим крилом
она замахну силно,
и крило зашуми свилно,

и ветар њезиног крила
 преко лица ми прође,
 а она, као орао, пође,
 полети, у сили и моћи,
 у овој најлепшој ноћи.

Прве је достигла звезде
 највеће што се сјају,
 па крену, смеоним летом,
 к најдаљем звезданом крају;
 са звезде на звезду лети:

Видим ју, како се диже
 на највећу звезду,
 где стиже,
 како се светли...

Онда одједном,
 сину у највећем сјају,
 и, слична огњеном змају,
 са неба на земљу падну,
 да ми заблешти очи,
 у овој најлепшој ноћи.

— Звезде ми спалише крила! —
 кликну кад падну.

Ја јој погледах крила.

— О душо, о моја душо,
бол заборави свој:
звезде ти не спалише крила,
твоја су крила сва златна,
о смела душо моја,
о орле, орле мој! —

Више се к небу не вину,
ал се и не смири душа —

Тад ја јој рекох: — о душо,
као сенка облака једног,
што клизи од стене до стене,
од брда до другог брда,
па се крене кроз поље,
тако, кроз неба висине,
од звезде иде до звезде,
од звезђа до другог звезђа,
тамна, велика сенка
огромне земље моје! —

— И као што извора безброј
лију се

у једну велику реку,
затим у море,
и у њему тичу све крајеве света,
тако, између неба и земље,
стичу се, све малене сенке
земаљских бића и ствари,
у ову огромну сенку,
и у њој додирују се неба.

Па ја, што вечито хоћу,
да с тобом живим сред звезда,
мислим:
куда овог минута
кроз Бескрај Свемира блуди,
кроз која сазвежђа дивна,
земљина сенка лута,
да дознам:
са сенком мог сопственог тела
коју додирујем звезду?

Док тако са душом зборим,
нека музика чудна,
велика, силна, бескрајна,
све већа, све силнија, срећна,
у моју улази душу,
и моја душа се пуни
Радосћу,
и моја оживљује душа
Радосћу,
као цвет у јутарњој роси,

и тако радосну, срећну,
ова музика чудна,
диже ју и са собом носи.

Под таквом музиком, давно,
заиграла је у Бескрају Земља,
а над њом, бескрајно високо,
друге су заиграле звезде,
около нашега сунца
и око сунаца других,
давно, неизмерно давно,
пре безброј векова дугих.

Игра радосна душа,
и гласно клиће у мени,
а музика небеских сфера
диже ју, и са собом носи,
и Радост, вечна Радост Постања
раствара ју, као сунце
цветак у југарњој роси.

Хори се музика сфера;

тада, неко на небу,
одједном овако викну:
„све је спремљено за пир!“

И све девице мудре,
што светле по небу крећу,
поклонише се;
све девице мудре,
што су чекајућ драгог
вечним, непресушним уљем
своју налиле свећу.

И по целој небу
плес се манити крену.

Ја дуго и позорно слушах;

од страшне неба даљине
никаква не допире цика,
а мора
да, од звезданих клика,
све треште неба висине.

По целој небу
плес се манити води!

Само овде, дубоко,
наша девица луда
чека у потпуном мраку,
оног
којег њезине сестре
у блеску и светломе зраку.

Али чудо! изгледа на небу
никакве разлике нема
између мудраца и луде;
између оних, што злато,
свила и кадифа реси,
и бедног, и јадног без свега,
јер, као и чаробне звезде,
и наша попељуга бедна
заиграла је, заиграла и игра,

о како манито игра!
у своме костретном руху,
кроз простране дворе небеси!

И опет
неко са неба кликну:
о чудо! моје је кликнуо име!

— Позваше те звезде —
кличе:

— позваше те звезде,
на плес те позваше,
рекоше:
овде су све краљице неба,
све даме небеских двора,
спремити и теби се треба,
ноћас играти мораш
са звездама, са кћерима неба! —

Спремих се брзо и дивно!

И, своје раширивши руке,
чекам на широком пољу,
па, уз чудесне звуке
свемирског, вечитог плеса,
заиграх у лудоме бесу.

Око мене тихо, и на небу тихо,
а ја играм, ја играм, ја играм...

Све се мењају звезде
са мном у лудоме плесу...

Заиграсмо тако, ја овде на земљи,
а звезде у неба висини,
и играмо тако, дуго и лудо,
у ноћи поноћној тмини.

Под ногама мојим трава све пуца,
суха од жаркога дана;
од плеса срце све бешње ми куца...

Игра све около мене,
игра земља пода мном,
игра све небо...

Падох...

Лежим већ дуго на земљи.

Осећам:
моје сопствено тело
односе звезде са собом.

А кад погледах у небо:
небо још у лудоме плесу!
По њему све неке округле црте!

То се звезде још увек
све врте, и врте, и врте...

Плеше све небо нада мнош.
О како манито плеше!

А ја, у мислима бројим,
колико сам већ пута
у овом лудоме плесу,
са овим брдима нашим,
са шумама нашим,
и дивним нашим морем,
прошао пространство неба?
Колико пута већ самном,
као пјану Бајадеру,
дуге, распуштене косе,
тајни звуци Свемира,
около јаркога сунца,
Земљу у бунилу носе?

Плеше све небо нада мнош;
о како манито плеше!

Хоћу овог тренутка,
да саздам величајну слику
овога плесања свега!

Замислих сунце,
плес Земље околу њега,
и месец, и плес му
околу Земље и сунца.
Па хтедох
путање свију планета,
свих наших суседа звезда,
сазвежђа нашега неба;
кретање других телеса
околу сунца других;
кретање наших небеса
околу небеса других...

када, у мојој души,
све се замрсише мисли,
путање звезда свију:
и све се сударише звезде,
и сва се среташе сунца,
скрхаше сви се планети,
па цело небо се сруши,
у страшној ломљави једној,
у мојој трепетној души.

Близу је зора.
Брзо ће нестати звезде;
већ бледе...

Тад прве почеше звезде Истока
свој вечни благослов:

— Звезде, сестре,
безбројне миле сестре,
нека је вечна љубав међу нама,
и славна нек нам је Вечност!
А тамна малена Земља,
нека је срећна,
сирота наша сестра:
Земља!

Сјајне Запада звезде,
даше свој одговор вечни:

— Звезде, сестре,
безбројне, миле сестре,
нека је вечна љубав међ нама,
и славна нек нам је Вечност!

А тамна, малена Земља
нека је срећна,
сирота наша сестра:
Земља!

Вечне Севера звезде,
кликосе отклик свој:

Звезде, сестре,
безбројне, миле сестре,
нека је вечна љубав међ нама,
и славна нек нам је Вечност!
А тамна, малена Земља
нека је срећна,
сирота наша сестра:
Земља!

Најлепше звезде, Југа,
даше свој одговор вечни:

— Звезде, сестре,
безбројне, миле сестре,
нека је вечна љубав међ нама,
и славна нек нам је Вечност!
А тамна, малена Земља
нека је срећна,
сирота наша сестра:
Земља!

Затим све небеске звезде:
 Истока и Запада,
 и Севера и Југа,
 у један кликнуше глас:
 — Слава! Слава!
 Во Вишњих Слава! —

А из дубина Бескраја јекну:

А на Земљи мир!

И Небо одговори: Мир!
 И Земља одговори: Мир!
 И Свемир одговори: Мир!
 Мир! Вечни Мир!

И опет прозборише звезде:

— Пронађи душу своју,
 као бели цвет ју раствори! —

С чаробних тако небеса,
 безброј звезда што гори,
 безброј звезда ми збори:

— Пронађи душу своју
 као бели цвет ју —

И лако сам
 и брзо дуг

Она се збила у мени,
заносна, склопивши руке,
гледаше у звездано небо.

— Пронађи душу своју,
као бели цвет ју раствори! —

На глас што тако ми збори —
једним замахом руку
своје растворих груди.

Тада с неба, једна по једна
звезда, што трепти и гори,
у душу полако ми сиђе,
па светло звежђе по звежђе,
па сва небеска телеса,
па цело звездано небо,
о, сва та звездана чудеса!

Душо, пресрећна душо,
кличи, јер су у теби
сада:
Небеса! Небеса! Небеса!

Зора је. Умиру звезде.
Једна по једна вене,

ду,
раствори! —
пронашао,
ду моју.

као што у мирисавом врту,
под јесен,
вену руже румене.

Зора је.

Ал мени не може нико
да убије звезде,
звездано да отме ми небо,
ни да га
облаком тамним превуче:

Ја га вечито видим
исто
и сада, као и јуче,
исто за увек:

велико звездано небо,
са свима тајнама својим,
са свима звездама својим,
и дубинама свима,
јер га вечито носим у себи:
оно је у мистици мојој,
у грудима мојим
и вечно биће у њима.

ЕПИЛОГ

Кад сам дететом био,
у тихо сутонско време,
док се
звездама пунио исток,
а Запад палио прву
звезду вечери нове;
док, са свих страна из луку,
са оштром шкрипом весала,
рибарске барке плове,
на шкафу малене барке,
ја: дете, и отац мој, сами,
чаробну остављасмо луку
све више у вечерњој тами.

Около барке наше
блескаше ватрена пена
ситних звездица мора,
а пуно звездама небо

у тами слило се с морем,
 па ја, у детињој машти,
 занесен сањарих, сањарих:
 да наша малена барка,
 да је то
 нека велика тица,
 што лети између звезда,
 високо,
 више највиших гора.

А око поноћи неме,
 кад цела висина гори,
 док неосетним ветром
 нишу се шуморећ бори;
 док око острва блиских,
 као низ бисера пламног,
 трепте рибарске свеће;
 док, као чаробно стадо
 мистичних, светлих оваца,
 мирно, по широкоме небу,
 звездано мноштво се креће;
 уз лупу дугих весала,
 уз вику љутих рибара,
 уз плусак стада дупина,
 као апостол Петар,
 мој отац, из морских дубина.

мистичних

дубина

дизаше, с муком, полако,
звездама
пуне, препуне мреже...

Гледајући
А ја, са малене барке,
гледећи красоту красота:
Земље, Неба, Свемира,
што ће трајати вечно,
и неће никада проћи,
роних у море руке,
да их напуним звезда,
а мој крик замиранше, далеко,
у овој најлепшој ноћи.

И сва та чудна красота,
и сва та дивна лепота:
Земље, Неба, Свемира,
кроз моје детиње очи,
кроз моје детиње уши,
у моју униће душу
и оста у мојој души.

И сада,
са том красотом у себи,
идем и крећем се свуда,

и свуда са њоме живим,
а у звезданој ноћи,
к небу обративши лице,
уздигнув срце и очи,
занесен
Небу и Земљи се дивим.

ПЕСМА МОЈИХ ПЕСАМА

Гордо се дигнуло јутро
са сунцем на светломе челу:

и све пропеваше гране
јутрењим песмама тица,
све се засветлише стазе,
цвећем се окрунише пути;
као витез горди и љути,
на коњу бесну и белу,
гордо се дигнуло јутро
са сунцем на светломе челу.

Ја сам у таквоме јутру,
ја сам у таквој красоти
не могах бити, па кликох:

— Другови моји,
горду ту гледајте младост,

слушајте песму, а радост
пијте!

Другови моји... —

Кличући, ја се обазрех
да видим кому сам клико:

а за мном сунчано јутро,
а за мном радости песма,
и више нико!

Имају очи и не виде,
имају уши и не слушају!

О, да сам тако свемогућ,
као што Један је био,
да могу излечити следе,
глухим слух могу дати,
као и Он добар бих био,
свемоћиом дирнуо бих руком
очи њехове следе,
и уши њихове глухе,
да им процвате срце,
и душе проклију сухе.

Горди већ дигао се витез,
на хрту знојнога белца,

своје славе у подне!
 Очи му горе и сјаје,
 као очи лудога стрелца;
 пуца мушка му снага;
 земља, под копитом коња,
 свија се, гори и ништи:
 кроз ваздух ори се бесно
 рзање дневнога белца,
 што лудо јури и вришти.

Ја сам у таквоме дану,
 ја сам у таквоме сјају
 не могах бити, на кликох:

— Другови моји... —

И кликнув, ја се обазрех
 да видим кому сам клико,
 а за мном сва широка земља
 стоји у жару и сјају —
 и више — нико!

Имају очи и не виде,
 имају уши и не слушају!

О, да сам тако свемогућ,
 као што Један је био,

да могу излечити следе,
 глухим слух могу дати,
 као и Он добар бих био;
 свемоћном дирнуо бих руком
 очи њихове следе,
 и уши њихове глухе,
 да им процвату срца,
 и душе проклију сухе.

Дан се већ ка западу клони...
 зашло је велико сунце...
 Природа, на погреб му тужни,
 безбројним звонима звони.
 Бескрајни од злата прсти,
 неке огромне руке,
 по небу западном сташе:

— Другови моји!
 своје отворите груди,
 да златни вечери прсти
 душе додирну ваше! —

Али кому сам клико?

Ја се обазрех — а за мном,
 ноћ се спуштала мирно —
 и више — нико!

Имају очи и не виде,
имају уши и не слушају!

О, да сам тако свемогућ,
као што Један је био,
да могу излечити слепе,
глухим слух могу дати,
као и Он добар бих био:
свемоћном дирнуо бих руком
очи њихове слепе,
и уши њихове глухе,
да им процвату срца
и душе проклију сухе.

Звезде, звезде свуд звезде:
небо је цело од звезда,
море је цело од звезда,
окна далеких кућа
светле се сјајем звезда:
звезде, звезде, свуд звезде,
играју, певају, језде...

— Другови моји, другови моји!
Гледајте најлепши покрет,
слушајте најлепшу песму:
милијона великих, светлих,
малених, далеких звезда.

Али коме сам клико?

Ја се обзрех — а замном
звездана тишина ноћи
по целом звезданом крају —
и више — нико.

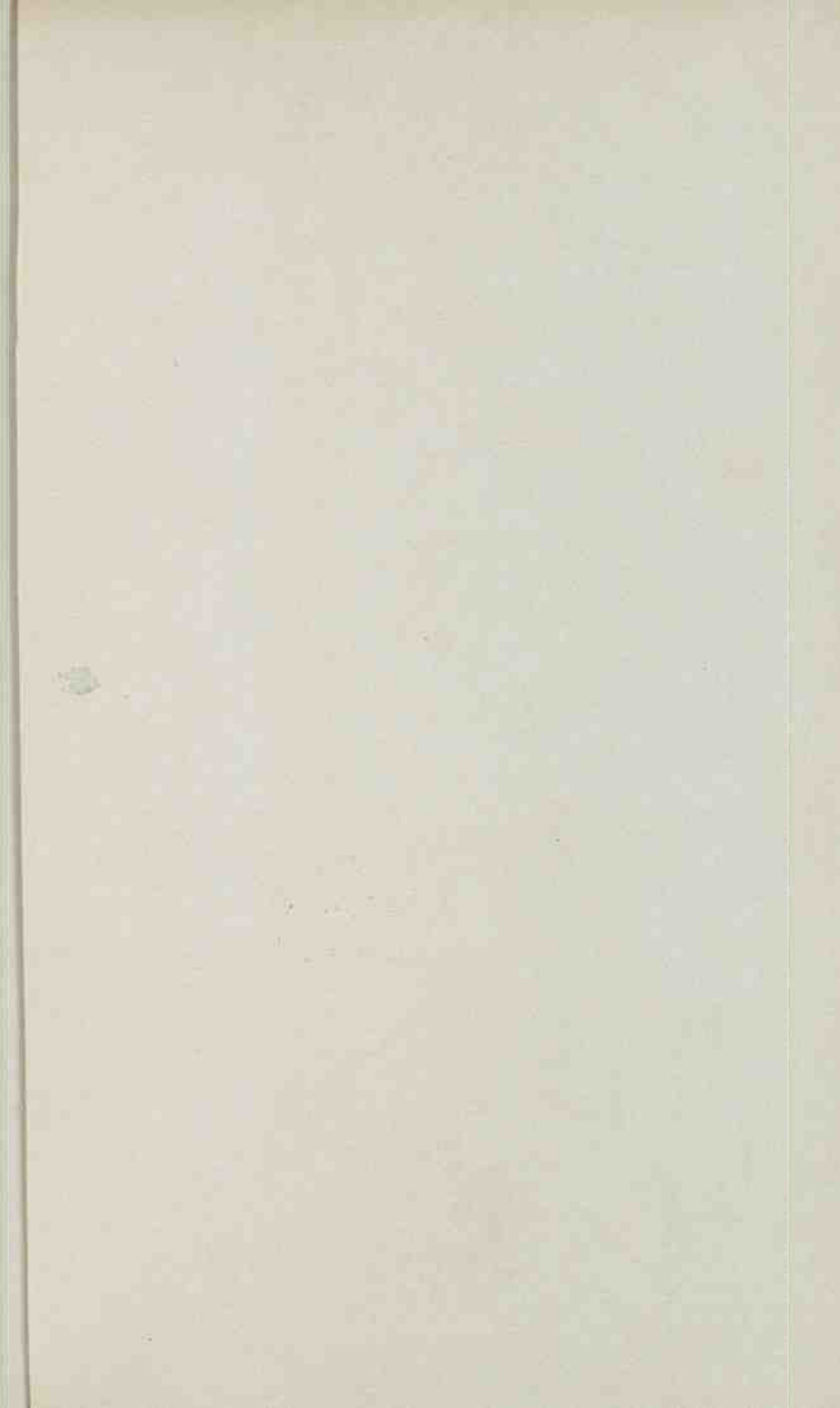
Имају очи и не виде,
имају уши и не слушају!

БЛИЖЊЕМУ ЗА ЗАБАВУ,
СЕБИ ЗА МИР ДУШЕ.

ИЗ КЊИГА
ВОЈИСЛАВА М.
ЈОВАНОВИЋА

	Динара
Закон о потпори Војних Инвалида	2'25—
Јанковић, Др. Вел., Уговор о Миру и наша оштета (Политичка Библиотека св. 2.) . . .	2'—
Јовановић Љуб., Побуна у Топлици и Јабланици . . .	2'50—
Јовановић Слоб., Основи Правне Теорије о Држ исто повезано у полукожи	20.— 30'—
Јовановић, Слоб., Политичке и Правне Расправе свеска II.	7'—
Јустинанове Институције, превео с латинског Луја Бакотић	7'50—
Карађовановић, Ђ., Накнада Ратне Штете	2'—
Касановић, Јосиф, Министарска Одговорност . . .	5'—
Кистјаковски, А. Ф., Испитивања о смрт. Казни . . .	4'50—
Костић, Др. Милан, Алкогол, Криминалитет и Право	8'—
Марковић, Др. Богдан, Капацитет плаћања Бу- гарске	1'—
Марковић Др. Бож. Расправе из Кривичног По- ступка	5.—
Марковић Др. Бож. О Доказима у Кривич. По- ступку	10.—
Марковић, Др. Лаз., Грађанско Право књ. I (Општи део и Стварно Право)	30 —
Марксовић, Др. Лаз., Грађанско Право књ. II (Го- родично Право)	20'—
Марковић, Др. Лаз., Хипотекарно Право	6'—
" " " " " " " " " " " " " " " " " Акц. Друштвима и Закон о Радњама . . .	8.—
Миловановић Гргур, О слободној штампи опште . .	5'—
Митровић, Др. Чед., Из Црквен. и Брачног Права .	6.—
Недељковић, Др. Мил., Увод у Политичку Еко- номију	4'50—
Недељковић, Др. Мил. Наш Валутни Проблем . . .	1'—
Неколике Мисли о новом Уставу	1'50—
Несторовић, Ђ. Б., Правне Расправе и Чланци . .	6.—
Никетић, Гојко., Одлуке Касационог Суда књ. I . .	8.—

Никетић, Гојко, Казнени Законик и Крив. Суд.	
Поступак (протумачени одлукама Касац. Суда)	30—
Нинчић, Др. М., Наше Валутно Питање (Политич.	
Библиотека св. 4.)	250
Перић, Жив., Приватно Право	8—
„ „ Задружно Право по Грађ. Законик	
књига II	5—
Перић, Жив., Религија у Срп. Грађ. Законик	1—
„ „ О куповини и продаји	7—
„ „ и Др. Драг. Аранђеловић, Грађан.	
Судски Поступак, II део: О извршењу одлука	
Судских I. књ	16—
Перић, Др. Н., Теорија злоупотребе права	5—
Петровић, Бранко, Јован Ристић (Биограф и	
Мемоар. белешке)	5—
Протић, Ст. М., Наша Спољна и Унутрашња Си-	
туација (Политичка Библиотека св. 3.)	2—
Радоичић, Сп., Трговачко Право	15—
Стефановић, Ал., Правосуђе у Општ. Судовима	10—
Стојановић, Јос. К., Закон о Општинама (објаш-	
њен Одлукама Држ. Савета и Касац. Суда)	10—
Стојановић, Коста, Економско Стање Србије	180
„ „ Говори и Расправе Полит.-	
Економске св. I, II и III. (комплет)	22—
Стојановић, Љуб., Неколике Мисли о нашем но-	
вом Државном Уређењу	1—
Стојановић, Др. Ник., Нова Странка?	1—
Суботић, Душ. М., Законодавство о Моратори-	
јуму за Краљ. Србију 1912.—1919.	5—
Тодоровић, Др. М. А., Солун и Балкан. питање	120
Тодоровић, Др. М. А., Спољашна трговина при-	
саједињених Области	180
Устав за Краљевину Србију од 5. јуна 1903. г.	2—
Филиповић, Евг., Аграрна Политика	5—
Христић, М., Србија и Енглеска пре пола века	6—

175 3167
22